

Phát triển du lịch tỉnh Khánh Hòa theo hướng bền vững

BÙI THỊ THẢO*

Những năm qua, với lợi thế sẵn có, Khánh Hòa đã vươn lên trở thành một trong những điểm đến được du khách lựa chọn nhiều nhất tại Việt Nam. Tuy nhiên, du lịch Khánh Hòa vẫn đang tồn tại nhiều bất cập, như: du lịch lữ hành nội địa và quốc tế tuy có tiến bộ, nhưng thị trường còn nhỏ lẻ; công tác giữ gìn vệ sinh môi trường, trật tự an toàn tại các khu du lịch còn nhiều bất cập... Để giải quyết tận gốc các bất cập này, đồng thời phát triển du lịch theo hướng bền vững, thời gian tới, cần thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp.

TIỀM NĂNG, LỢI THẾ VÀ MỘT SỐ KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC

Khánh Hòa là một trong những tỉnh giàu tiềm năng du lịch trong cả nước với điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội rất thuận lợi. Với bờ biển dài trên 380km, nhiều vịnh, đảo và bãi tắm lý tưởng, khí hậu ôn hoà, ít khắc nghiệt, nên Khánh Hòa có nhiều điều kiện để phát triển các hoạt động du lịch quanh năm. Cùng với đó, Khánh Hòa đang sở hữu kết cấu hạ tầng giao thông tương đối hiện đại và đồng bộ, bao gồm cả đường thủy, đường bộ, đường sắt và đường hàng không.

Khánh Hòa có ba vịnh kín gió được xếp vào hàng đẹp nhất nước và nổi tiếng thế giới là Nha Trang, Cam Ranh và Vân Phong. Trong đó, vịnh Nha Trang đã được công nhận là một trong những vịnh đẹp nhất thế giới; có khoảng 200 hòn đảo lớn nhỏ ven bờ và các đảo thuộc huyện đảo Trường Sa có vị trí kinh tế, an ninh quốc phòng đặc biệt quan trọng.

Bên cạnh đó, Khánh Hòa còn có hệ thống du lịch đa dạng và phong phú, gồm: các khu du lịch biển (Vinpearl land - Bãi Trũ, Hòn Tằm, Hòn Tre, Trí Nguyên, Hòn Chông, Hòn Mun, Nha Phu, Hòn Bà...); nhiều nhà hàng, khách sạn tiêu chuẩn 3-5 sao (Sunrice, Yasaka, Trầm Hương, Nha Trang Lodge...); các khu nghỉ mát cao cấp, như: Ana Mandara, Hòn Tằm, Khu nghỉ dưỡng Crystal, tổ hợp khách sạn Lucky Star...); nhiều di tích, địa danh lịch sử văn hoá tiêu biểu nổi tiếng của tỉnh (Tháp Bà Ponaga, chùa Long Sơn, thành Điện Khánh, đền thờ Trần Quý Cáp, Miếu Trịnh Phong, Nhà thờ Đai Nha Trang, Viện Hải dương học Nha Trang...), các làng nghề truyền thống và các lễ hội dân gian của Tỉnh.

Cùng với những lợi thế, cũng như sự đa dạng về các loại hình du lịch, nhiều hạng mục công trình được đầu tư cải tạo mở rộng và triển khai, như: Đường cất, hạ cánh số 2 và Nhà ga Quốc tế mới - Cảng Hàng không Quốc tế Cam Ranh, Cảng Du lịch Nha Trang, hạ tầng giao thông đô thị Nha Trang, hạ tầng Khu Du lịch Bắc bán đảo Cam Ranh và Vân Phong... Ngoài ra, Tỉnh cũng đã làm tới công tác thu hút nguồn vốn đầu tư trong và ngoài nước vào các dự án du lịch lớn, đặc biệt là các dự án tại Nha Trang và Bắc Bán đảo Cam Ranh. Tính đến hết tháng 06/2019, tổng số dự án trong lĩnh vực du lịch được cấp giấy chứng nhận đầu tư hoặc quyết định chủ trương đầu tư là 220 dự án. Trong đó, có trên 36 dự án đã đưa vào hoạt động và trên 185 dự án đang triển khai thực hiện.

Theo báo cáo của Sở Du lịch tỉnh Khánh Hòa, tính đến ngày 30/06/2019, toàn Tỉnh có 773 cơ sở lưu trú du lịch với 42.475 phòng. Trong đó, cơ sở hạng 5 sao là 26 với 12.307 phòng, cơ sở hạng 4 sao là 23 với 3.702 phòng, cơ sở hạng 3 sao là 37 với 2.911 phòng, cơ sở hạng 2 sao là 55 cơ sở với 1.670 phòng, cơ sở hạng 1 sao là 46 cơ sở với 813 phòng và cơ sở chưa xếp hạng theo quy định của Luật Du lịch là 586 cơ sở với 21.072 phòng. Trên địa bàn Tỉnh hiện có 135 doanh nghiệp lữ hành. Trong đó, có 109

* TS., Trường Đại học Nội vụ Hà Nội

doanh nghiệp lữ hành quốc tế (bao gồm: 85 doanh nghiệp; 21 chi nhánh; 3 văn phòng đại diện) và 12 doanh nghiệp lữ hành nội địa.

Báo cáo của Sở Du lịch tỉnh Khánh Hòa cũng cho thấy, trong 2 năm 2017 và 2018, lượng du khách đến Khánh Hòa đạt gần 12 triệu lượt khách, bằng 80% tổng lượt khách đến trong 5 năm (2010-2015), đặc biệt khách quốc tế đạt 4,9 triệu lượt khách, cao hơn 1 triệu lượt khách so với tổng trong 5 năm (2010-2015). Doanh thu du lịch tăng trưởng mạnh với đối tượng khách đa dạng, từ những khách du lịch nghỉ dưỡng sang trọng cho tới đối tượng khách du lịch có mức chi tiêu trung bình, từ khách nội địa đến du khách quốc tế. Riêng năm 2018, đóng góp của ngành dịch vụ, du lịch vào GRDP tỉnh Khánh Hòa đạt khoảng 7,6%. Nổi tiếp đà tăng trưởng mạnh mẽ từ các năm trước, trong 6 tháng đầu năm 2019, Khánh Hòa đón, phục vụ khách lưu trú du lịch ước đạt 3,42 triệu lượt, tăng 11,95% so với cùng kỳ (trong đó, khách quốc tế ước đạt 1.742 nghìn lượt tăng 25,21% so với cùng kỳ). Tổng ngày khách lưu trú ước đạt 10,5 triệu ngày khách, tăng 28,45% so với cùng kỳ (trong đó, ngày khách quốc tế là 6,69 triệu ngày, tăng 32,65% so với cùng kỳ). Công suất sử dụng phòng bình quân ước đạt 50,95%, riêng đối với cơ sở lưu trú hạng 3-5 sao đạt 61,36%. Tổng doanh thu từ hoạt động lưu trú du lịch ước đạt 11,8 nghìn tỷ đồng. Hoạt động kinh doanh lữ hành trên địa bàn Tỉnh ước đón, phục vụ trên 1.093 nghìn lượt. Trong đó, phục vụ khách quốc tế ước đạt 806 nghìn lượt, khách nội địa đến đạt 279 nghìn lượt, khách Việt Nam đi nước ngoài 8.720 lượt. Tổng doanh thu từ hoạt động lữ hành, vận chuyển phục vụ khách du lịch ước đạt 2.160 tỷ đồng.

Tuy nhiên, ngành du lịch Khánh Hòa còn những thách thức, khó khăn, như: Công tác quản lý nhà nước đối với một số hoạt động kinh doanh dịch vụ du lịch còn hạn chế; Tình trạng "xuống cấp" của một số tour du lịch, như: tour du lịch trên sông Cái, tour du lịch 4 đảo trên vịnh Nha Trang. Việc phát triển hạ tầng du lịch quá chú trọng đầu tư khách sạn, khu du lịch nghỉ dưỡng, mà bỏ qua những hạ tầng khác, như: giao thông, các điểm vui chơi, giải trí, khiến Khánh Hòa bắt đầu lâm vào tình trạng... "thừa khách sạn", thiếu nơi cho du khách vui chơi; Nạn kẹt

Vịnh Cam Ranh đẹp hơn, nhìn từ trên cao

xe trên các tuyến, điểm du lịch trở nên phổ biến; Hay tình trạng "chặt chém" về giá trong dịch vụ ăn uống của du khách; Hạ tầng cơ sở phục vụ du lịch còn hạn chế; Ý thức về giữ gìn môi trường biển của các doanh nghiệp du lịch, khách du lịch còn kém...

MỘT SỐ GIẢI PHÁP

Với mục tiêu đến năm 2020, đưa du lịch Khánh Hòa cơ bản trở thành ngành kinh tế mũi nhọn trong cơ cấu kinh tế; đồng thời phát triển theo hướng bền vững, thời gian tới cần thực hiện một số giải pháp trọng tâm sau:

Một là, kiện toàn bộ máy quản lý nhà nước về du lịch, nâng cao hiệu lực, hiệu quả các công cụ quản lý của nhà nước trong hoạt động du lịch. Thực hiện đẩy mạnh cải cách hành chính, hoàn thiện tổ chức của các cơ quan quản lý liên quan đến phát triển du lịch. Chú trọng bổ sung và nâng cao năng lực cho cán bộ văn hóa, thể thao và du lịch cấp huyện và cấp xã. Nâng cao trách nhiệm và vai trò của Trung tâm quảng bá, xúc tiến văn hóa - du lịch, ban quản lý các khu, điểm du lịch. Tăng cường phối hợp liên ngành giữa cơ quan quản lý chuyên ngành về du lịch với các cơ quan chức năng quản lý các lĩnh vực khác. Nâng cao chất lượng công tác xây dựng và quản lý quy hoạch.

Tăng cường quản lý đối với các doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ lữ hành nội địa, cũng như quản lý điều kiện tối thiểu đối cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú du lịch trên địa bàn Tỉnh. Xử lý nghiêm các tổ chức, cá nhân vi phạm các quy định của Luật Du lịch trong tổ chức khai thác hoạt động du lịch trên địa bàn. Tiếp tục triển khai phát hành Bộ quy tắc ứng xử văn minh du lịch, kết hợp tổ chức tuyên truyền, phổ biến nhằm nâng cao nhận thức trong xã hội về vai trò của ngành du lịch trong phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh. Vận động nhân dân từ giác và tích cực tham gia giữ gìn an ninh trật tự, vệ sinh môi trường, thực hiện nếp sống

văn minh, xây dựng phong trào ứng xử văn minh với khách du lịch, có ý thức bảo vệ, phát triển thương hiệu du lịch Nha Trang - Khánh Hòa.

Hai là, đa dạng các sản phẩm du lịch đặc thù dựa trên việc khai thác tiềm năng tài nguyên du lịch nhằm phát triển hiệu quả và bền vững du lịch biển đảo của Khánh Hòa. Để làm được điều này, cần có sự kết hợp đồng bộ giữa các cơ quan, ban, ngành, địa phương và cả những người kinh doanh du lịch. Theo đó, cần có giải pháp thực hiện quản trị và không ngừng nâng cao chất lượng dịch vụ và đa dạng hóa các loại hình, sản phẩm du lịch biển, đảo (như: nghỉ dưỡng biển, vui chơi giải trí, tham quan, thể thao mạo hiểm, khám phá đáy biển và các đảo ven bờ, du lịch tàu biển...). kết hợp với phát triển các loại hình du lịch bổ trợ, như: du lịch sinh thái núi (nghỉ mát, thể thao leo núi...), du lịch văn hóa (tham quan lễ hội, các di tích lịch sử văn hóa...), du lịch sự kiện (thi hoa hậu, MICE)... Mỗi địa phương không chỉ cần xây dựng kế hoạch phát triển các sản phẩm du lịch phù hợp với tiềm năng và lợi thế du lịch của riêng mình, mà cần phải liên kết chặt chẽ với địa phương khác, để tạo nên những sản phẩm du lịch liên kết giữa các địa bàn và tránh sự trùng lặp.

Đồng thời, đa dạng hóa các loại hình sản phẩm, dịch vụ, như: kết nối các tour, tuyến, điểm, khu du lịch nhằm phát triển đa dạng các loại hình du lịch; hình thành tổ chức định kỳ sự kiện du lịch Festival biển Nha Trang trong liên kết vùng Duyên hải Nam Trung Bộ với các sự kiện khác, như: lễ hội pháo hoa quốc tế Đà Nẵng, Lễ khao lễ thế lính Hoàng Sa (Quảng Ngãi), lễ hội Đống Đa - Tây Sơn (Bình Định), lễ hội Ka Tế (Ninh Thuận)...

Đối với dòng sản phẩm nghỉ dưỡng biển, đảo gắn với thiên nhiên hoang sơ, cần hình thành các điểm đến du lịch đảo hấp dẫn trong các vịnh Vân Phong, Nha Trang và Cam Ranh, như: Diệp Sơn, Hòn Mun, Hòn Tre, Bình Ba, Bình Hưng; kết hợp du lịch với quốc phòng an ninh và hoạt động bảo vệ chủ quyền biển đảo. Tổ chức các dịch vụ du lịch gắn với thể thao nhẹ, du thuyền thưởng ngoạn cảnh quan, lặn biển, leo vách; ; tổ chức các hoạt động du lịch tìm hiểu văn hóa lối sống bản địa.

Đối với dòng sản phẩm gắn với di sản, cần tập trung đầu tư bảo tồn, trùng tu, khai thác các giá trị di sản trên địa bàn Tỉnh trong mối liên kết hình thành và phát huy giá trị văn hóa trên tuyến du lịch "Con đường Di sản

miền Trung"; khai thác các nét văn hóa và lối sống bản địa, phát triển các trải nghiệm du lịch ở vùng núi phía Tây, đặc biệt trên địa bàn thị xã Ninh Hòa, huyện Diên Khánh, Khánh Vĩnh; phát huy các loại hình du lịch cộng đồng vùng biển, hải đảo và vùng núi nơi có tiềm năng du lịch, song cuộc sống người dân còn khó khăn.

Ba là, đẩy mạnh công tác tuyên truyền quảng bá các sản phẩm du lịch, tour tuyến du lịch trên phương tiện thông tin đại chúng, như: tiếp tục xây dựng các chuyên đề du lịch trên các kênh truyền hình của tỉnh Khánh Hòa, các tỉnh bạn và Trung ương; tiếp tục quảng bá trên các trang website chuyên đề về du lịch với nhiều ngôn ngữ khác nhau; sản xuất các bộ phim về du lịch bằng tiếng Việt và nước ngoài có thời lượng ngắn lý, sản phẩm để sử dụng; tiếp tục bổ sung cơ sở dữ liệu về thông tin du lịch của Tỉnh.

Bốn là, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực đối với cán bộ trong ngành du lịch, đặc biệt là đội ngũ hướng dẫn viên du lịch, như: thường xuyên mở lớp đào tạo và bồi dưỡng nâng cao kiến thức, nghiệp vụ du lịch, đáp ứng nhu cầu phát triển du lịch trong thời gian đến; mở lớp đào tạo và bồi dưỡng nâng cao kiến thức, đào tạo nhiều ngoại ngữ đáp ứng hội nhập quốc tế (Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc...); bồi dưỡng kiến thức chuyên môn, nghiệp vụ trên lĩnh vực văn hóa, du lịch; tạo điều kiện cho cán bộ quản lý ngành du lịch và văn hoá được học tập kinh nghiệm quản lý du lịch tại các nước; thường xuyên tổ chức các hội thi nghiệp vụ, nâng cao kỹ năng chuyên môn của cán bộ ngành du lịch... Đồng thời, chú trọng đến việc đảm bảo sự liên kết chặt chẽ giữa cơ quan quản lý nhà nước, cơ sở địa phương (nhà trường) và doanh nghiệp kinh doanh du lịch (nhà doanh nghiệp) trong đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng nhân lực chất lượng cao trên địa bàn Tỉnh. □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. UBND tỉnh Khánh Hòa (2018). *Quyết định số 480/QĐ-UBND, ngày 09/02/2018 về việc ban hành Kế hoạch triển khai Chương trình hành động số 14-Ctr/TU, ngày 24/07/2017 của Tỉnh ủy Khánh Hòa về thực hiện Nghị quyết số 08-NQ/TW, ngày 16/01/2017 của Bộ Chính trị về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn*

2. Sở Du lịch tỉnh Khánh Hòa (2018). *Báo cáo kết quả triển khai công tác năm 2018, định hướng năm 2019*

3. Sở Du lịch tỉnh Khánh Hòa (2019). *Kết quả công tác 6 tháng đầu năm 2019, nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2019*